

Välfärdsområdesstyrelsen 31.03.2025

Givande av utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ordnande av social- och hälsovård och vissa andra lagar

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Vehmas Nico

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain, pelastustoimen järjestämisestä annetun lain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta.

Esitys sisältää useita sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyviä ehdotuksia sekä erääseen tällaiseen ehdotukseen kytkeytyvän pelastustoimen järjestämisestä annetun lain muutosehdotuksen. Ehdotukset eivät muodosta sisällöllisesti yhtenäistä kokonaisuutta, vaan ne on koottu samaan hallituksen esitykseen lähinnä teknisluontoisista syistä.

Yksityisen palvelutuottajan alihankinnan säätely

Voimassa olevaa sote-järjestämislain 17 pykälää muutettaisiin siten, että ostopalvelutuottaja voisi hankkia osan ostopalvelusopimuksen mukaisista palveluista tai osan mainittuja palveluja antavasta henkilöstöstä alihankintana.

Ehdotetussa muutoksessa alihankintaa ei sidottaisi täydentävään toimintaan tai prosenttirajoihin, vaan edellytettäisiin, että alihankinta koskisi vain osaa ostopalvelusopimuksen mukaisista velvoitteista. Lisäksi ostopalvelutuottajalla tulisi olla riittävästi omaa osaamista ja henkilöstöä sekä muut riittävät toimintaedellytykset ja sen tulisi kyetä ohjaamaan ja valvomaan alihankintatoimintaa kuten omaa tuotantoansa. Säännöksessä korostettaisiin palveluntuottajan tosiasiallista kykyä ja mahdollisuutta ohjata ja valvoa toimintaa sen sijaan, että alihankintaa rajattaisiin prosenttiosuuksilla.

Investointisuunnitelmien ohjaus

Voimassa olevan sote-järjestämislain 26 §:n 2 momentissa säädetään perusteista, joilla STM voi jättää investointisuunnitelman osasuunnitelman hyväksymättä. Nykylainsäädännössä investointisuunnitelmaa ei voida jättää hyväksymättä sillä perusteella, että se on ristiriidassa hyvinvointialueiden valtakunnallisten tavoitteiden kanssa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voisi jättää sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman hyväksymättä myös sillä perusteella, että olisi ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus taikka tällainen luovutus olisi ristiriidassa hyvinvointialueesta annetun lain 12 a §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden kanssa.

Ehdotettu säännös ei muuttaisi hyvinvointialueesta annetun lain 12 a §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden luonnetta ei-sitovina strategisina tavoitteina. Hyvinvointialueella olisi mahdollisuus osoittaa, että investointi olisi tarkoituksenmukainen, vaikka se olisikin joltain osin ristiriidassa valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi ristiriidan ilmeisyys. Näin ollen mikä tahansa ristiriitaisuus ei mahdollistaisi osasuunnitelman hyväksymättä jättämistä. Valtakunnallisia tavoitteita on tarkoitus antaa vain kerran neljässä vuodessa, mikä voi johtaa siihen, että erityisesti kauden loppupuolella useiden hyvinvointialueiden osasuunnitelmat voisivat olla sinänsä tarkoituksenmukaisia mutta muodollisesti ristiriidassa valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Tällaisessa tilanteessa ensisijaista olisi päivittää valtakunnallisia tavoitteita hyvinvointialueesta annetun lain 12 a §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla. Vaihtoehtoisesti sosiaali- ja terveysministeriö voisi hyväksyä osasuunnitelmat huolimatta siitä, että ne olisivat ehdotetussa säännöksessä tarkoitettulla tavalla ilmeisessä ristiriidassa valtakunnallisten tavoitteiden kanssa.

Uuden säännöksen tarkoituksena ei ole muuttaa tulkintaa siitä, mitä tarkoitetaan vaikutuksiltaan laajakantoisella tai taloudellisesti merkittävällä investoinnilla tai investointia vastaavalla sopimuksella taikka tällaisella luovutuksella.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon seuranta ja arviointi

Hyvinvointialueen on seurattava alueensa väestön hyvinvointia ja terveyttä väestöryhmittäin, järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta, saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta ja yhdenvertaisuutta, asiakkaiden palvelujen yhteensovittamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia ja tuottavuutta.

Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että seuranta ja raportointi ulottuisivat koskemaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöresurssien käyttöä. Hyvinvointialueen tulisi seurata henkilöstön vajeita, henkilöstön määrää, ikärakennetta ja vaihtuvuutta sekä henkilöstön työkykyä ammattiryhmittäin. Ehdotettava seurantavelvoite ulottuisi hyvinvointialueen oman henkilöstön lisäksi myös hyvinvointialueelle palveluja tuottaviin yksityisiin palveluntuottajiin. Henkilöstöä koskevaa seurantaa tarvitaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä kokonaisuutena sekä suurimmista ammattiryhmistä, joissa on suurin vaje.

Sosiaalihuoltolain nojalla annettavan päätöksen oikaisuvaatimusmenettely

Esityksessä sosiaalihuoltolain oikaisuvaatimussäätelyyn ehdotetaan teknisluonteista muutosta. Sosiaalihuoltolain nojalla annettavan päätöksen oikaisuvaatimusmenettelyä koskevassa säännöksessä oleva virhe korjattaisiin siten, että myös sosiaalihuoltolain nojalla annettuihin päätöksiin tehdyt oikaisuvaatimukset tulisi aina käsitellä hyvinvointialueen toimielimessä.

Toimivalta

Hallintosäännön 42 §:n kohdan 24 mukaan aluehallitus päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevissa merkittävissä asioissa.

Bilaga

- 1 Ehdotus lausunnoksi esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä a

Tilläggsmaterial

- Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria